

EXTRÉMNA KRÍŽOVÁ CESTA

Cesta (pekného) života

EXT Extrémna krížová cesta sa pre mnohých stala akýmsi návodom na lepší život. Našli v nej spôsob, ako môžu tvorivo pracovať so sebou samými. Predstavuje akýsi prechod zo starého spôsobu života do nového.

Skôr ako sa dnes vydáš na túto krížovú cestu, daj si predsavzatie, že chceš zmeniť svoj doterajší spôsob života. Nechci, aby táto zmena prišla rýchlo alebo aby to bolo bez ťažkostí. A nechci sa zmeniť len preto, lebo sa to od teba očakáva. Odíď z miesta, ktoré už poznáš, a vydaj sa na miesto, ktoré budeš spoznávať nanovo. Vyjdí zo svojho starého ja a objav v sebe nového človeka. Nemárni svoj čas. Vydaj sa na cestu v ústrety lepším zajtrajškom. Nájdi v sebe lepšieho človeka.

I ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ JE ODSÚDENÝ NA SMRŤ

Bola som žalobcom, sudcom aj prokurátorom v jednej osobe.

Júlia, učiteľka

Viac ako dvadsať rokov som mala problém s istou osobou. Nie som hašterivá, a preto medzi nami neboli nijaké väčšie hádky. Náš vzťah však bol plný obviňovania a nekonečných urážok. Rozhodla som sa, že úplne zmením taktiku. Predsavzala som si, že v tej osobe budem hľadať vždy niečo dobré. Bola som ako detektor kovov. Zachytávala som i to najmenšie priateľské gesto alebo slovo. Začala som ju vnímať pozornejšie a uvedomila som si, že túto osobu vlastne vôbec nepoznám. Nepočúvala som ju, lebo už vopred som vedela, čo povie. S akou ľahkosťou som vynášala rozsudky z pozície súdnej poroty v jednej osobe! Bola som žalobcom, sudcom aj prokurátorom súčasne. Zlom nastal pri spoločne vykonávanej práci. Boli sme zodpovedné za prípravu firemnej akcie. Ukázalo sa, že jej pribojnosť a moja rozvaha boli dokonalou kombináciou. Spoločnými silami sme to dokázali.

Citlivosť začína vtedy, keď začnem počúvať.

Peter, riaditeľ predaja

Takmer celý svoj život sa učím byť citlivý. Som chlap a nie je to pre mňa prirodzené. Myslel som si, že všetci môžu dosiahnuť to, čo mám ja, stačí iba, ak budú chcieť. Keď ma niekto požiadal o pomoc a narazil som na prvý problém – nevedel som, čo mám robiť ďalej. Napadlo mi: Prečo si s tým nedokáže poradiť sám? Nerozumel som tomu, a preto som nikomu nepomáhal. Nad problémami druhých som iba jednoducho kývol rukou a nechal ich, nech si svoje problémy riešia sami.

Zlom nastal vtedy, keď som sa musel zmieriť s veľmi ťažkou situáciou mne veľmi blízkej osoby. Živo si pamätám na naše stretnutie. Nevedel som, čo mám spraviť. Dlhú dobu som v hlave hľadal nejaké riešenie.

Zrazu som začal načúvať. Kládol som jej otázky, ale len preto, aby náš rozhovor neviazol, predovšetkým som však načúval. Vďaka tomu som sa veľmi veľa dozvedel a nanovo som spoznal osobu, na ktorej mi tak záležalo. Bol to zlom na mojej mužskej ceste k citlivosti. Pochopil som, že citlivosť nespočíva v mojej ochote pomáhať. Citlivosť začína vtedy, keď začnem počúvať a vnímať to, s čím druhá osoba zápasí. Keď prestanem porovnávať.

Spýtali sa Ježiša: „Ktoré prikázanie je prvé zo všetkých?“ Ježiš odpovedal: „Prvé je toto: Počúvaj...“ (Mk 12,29 – 30)

Ježiš, ty si nebol vypočutý, ale odsúdený. Nechceli ťa spoznať, iba súdiť. Ty si neurobil nič zlé. Bol si iba iný, ako očakávali tí druhí. Ježiš, nauč ma byť otvorený voči druhým.

II ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ BERIE KRÍŽ NA SVOJE PLECIA

Viem, že plné nasadenie, obeta a spoľahlivosť majú pozitívny vplyv na môj rozvoj.

Pavol, podnikateľ

Moja profesionálna kariéra sa začala tesne po skončení strednej školy. Po dvoch rokoch práce predavača som bol vymenovaný za zástupcu vedúceho obchodu. Mal som vtedy 21 rokov. Bola to pre mňa veľká zmena a zároveň veľká výzva. Pamätám si, ako som spával v zadnej časti obchodu, aby som mohol dokončiť všetky úlohy. Ráno som nechcel zbytočne strácať čas cestovaním. Ostával som dlho v práci, aby som mohol viac pracovať. Pracoval som naplno, aby som mal lepšiu budúcnosť. Oplatilo sa. Získal som veľa vzácných skúseností a cenné referencie, ktoré som mohol využiť u ďalších zamestnávateľov. Po niekoľkých mesiacoch som sa rozhodol podstúpiť riziko. Nastúpil som na novú pracovnú pozíciu zástupcu riaditeľa v novootváranom veľkoobchode. Nové produkty, postupy, školenia, prijímanie nových pracovníkov do zamestnania. K novej práci som pristupoval s plným nasadením. Záležalo mi na osobnom raste. Nebolo to ľahké, ale vedel som, že chcem budovať svoju kariéru. Po necelých dvoch rokoch som sa rozhodol pre ďalší drastický krok. Práca mi zaberala veľmi veľa času. Prestal som športovať, začal som sa zle stravovať, celkovo som sa zle cítil. Pochopil som, že práca ma o niečo oberá. V tom čase mi môj známy ponúkol prácu skladníka v sklade s nábytkom. Prehadzovanie nábytku, každý deň aj niekoľko desiatok ton. Fyzicky náročná práca za menšiu mzdu. Avšak predstava, že získam nové skúsenosti, že sa mi zlepší môj zdravotný stav a že budem mať viac voľného času, bola mojou motiváciou. Mnoho mojich známych mi vtedy vravelo, že robím krok späť. Rozhodol som sa, že vstúpim do tejto novej skúsenosti s maximálnym odhodlaním. Že svoju prácu budem robiť najlepšie, ako viem, a že chcem opäť nabráť fyzickú kondíciu. Po niekoľkých mesiacoch sa môj fyzický stav zlepšil. Predovšetkým som postúpil na vyššiu pracovnú pozíciu hlavného nákupcu pre sklad. Celkom slušná práca v kancelárii. Cieľ bol dosiahnutý, lebo som mal v pláne, že ako skladník tam nechcem dlho pracovať. Vždy som však chcel pristupovať k plneniu svojich povinností zodpovedne, aby si ma všimli a aby moja práca bola ocenená. V súčasnosti sám úspešne podnikám. Cením si každú chvíľu. Viem, že plné nasadenie, obeta a spoľahlivosť majú pozitívny vplyv na môj rozvoj. Vďaka nim sa stávam pružnejším. Potom ľahšie získam lepšiu prácu, vyššiu mzdu či kariérny postup. Dokážem dosiahnuť viac a viem sa lepšie zorientovať v súčasnom svete.

Ježiš, prežil si 33 rokov života. Bolo to príliš málo alebo príliš veľa? Cez deň si učil a v noci si sa modlil. Býval si taký unavený, že si dokázal zaspáť na lodi, keď všade okolo zúrila búrka. Ježiš, nedovoľ, aby som premrhal svoj život naprázdno. Nedovoľ, aby som predstieral, že žijem, aby som krmil svoju nenásytnú lenivosť. Pomôž mi, aby som sa vedel naplno obetovať a darovať druhým. Chcem žiť svoj skutočný život a chcem ho žiť naplno. Ježiš, buď so mnou!

III ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ PADÁ PRVÝ RAZ POD KRÍŽOM

V tichu, vo zvláštnom priestore samoty, sa vydávam na dlhú cestu, z ktorej sa už nikdy nevrátim taký, aký som bol predtým.

Tomáš, rehoľník

Za posledných sedem rokov som strávil takmer 100 dní iba v samote a tichu. Každý z týchto dní mal jasný cieľ – lepšie spoznať Boha a seba samého. V prvých dňoch som zažil uzdravenie vo vzťahoch s rodičmi, ktoré sa medzi nami opäť prehĺbili. O niekoľko mesiacov neskôr, počas nasledujúceho tichého obdobia, som sa rozhodol opustiť svoj doterajší spôsob života a – vydať sa na novú cestu v kláštore. Každým dňom som bol obohatený o nové poznanie a prijímal som ďalšie výzvy. V tichu, vo zvláštnom priestore samoty, sa vydávam na dlhú cestu, z ktorej sa už nikdy nevrátim taký, aký som bol predtým. Hoci sa moje fyzické telo nachádza stále na rovnakom mieste, mám pocit, ako keby som bol cestovateľom, ktorý objavuje nové horizonty.

Počas posledných 8 dní strávených v tichu som zažil ďalší nový objav. Stalo sa to na 6. deň približne o štvrtú hodinu nadržanom. Niečo ma zobudilo a nemohol som už zaspáť. Rozhodol som sa, že sa pôjdem trochu prejsť von na čerstvý vzduch. Bola jasná noc plná hviezd, vial jemný vánok a bolo dosť chladno. Neďaleko sa nachádzal malý štýlový kostolík, ktorý ma už nejakú dobu fascinoval. Vo chvíli, keď som bol naň zahľadný, uprostred prenikavého ticha, som zažil prítomnosť Boha, akú som doteraz ešte nezakúsil. Boh, ktorý nie je niekde ďaleko, v nebi alebo dokonca zatvorený v kostole. Zažil som prítomnosť Boha, ktorý je vo mne. Tak blízko. Možno práve preto som mal problém ho nájsť, že bol tak veľmi blízko. Zažil som prítomnosť Boha, ktorý tu nie je prítomný iba teraz, ale bol so mnou po celý môj život. A najmä vtedy, keď mi bolo tak ťažko. Po tejto skúsenosti som sa úplne zmenil. Predtým som hľadal prijatie a potvrdenie svojej hodnoty u druhých ľudí. Začal som postupne pracovať na vlastnom raste a na zveľadovaní svojich vzťahov, ktoré už boli založené na pravde. Bol som úprimnejší k sebe a k ostatným. Znova som sa zrodil. Začal som žiť skutočný život.

Ježiš, ty si padol pod ťarchou kríža. Hoci si bol obklopený mnohými ľuďmi, po svojej ceste si kráčal sám. Bolo to tvoje bremeno, tvoje utrpenie a tvoje poslanie. Bola to tvoja vlastná cesta. Ježiš, nauč ma robiť dôležité rozhodnutia v samote. Pomôž mi žiť skutočný život.

IV ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ SA STRETÁ SO SVOJOU MATKOU

Učíme sa byť šťastnejší, rozdávať šťastie svojim blízkym a plniť aj také túžby, ktoré presahujú ľudské chápanie

Margaréta s rodinou

Mária hľadá na svojho Syna, ako trpí na krížovej ceste – a ja hľadím na Máriu. Tak ako ona, aj ja som matka. Viem si predstaviť, ako veľmi trpela.

Pre nás, matky, ženy, je prirodzené starať sa o svojich blízkych a robiť svojich milovaných šťastnými. Chceme ich chrániť pred nebezpečenstvami, ťažkosťami a utrpením. Robím všetko pre ich dobro. Určite ste už mnohokrát počuli: „V záujme udržania svojho vzťahu, manželstva, pre svoje vlastné dobro musíš urobiť ...“

Pamätám si, ako môj manžel po prvej Extrémnej krížovej ceste, ktorú prešiel úplne sám, povedal, že by takto prešiel všetky trasy krížovej cesty. Jednu krížovú cestu mesačne. Súhlasila som s jeho nočným pochodom, pretože tam boli aj ďalší účastníci. Nebála som sa, lebo som vedela, že s ním pôjde pomerne veľký počet ľudí. Ale teraz, keď sa rozhodol ísť úplne sám, pred očami som zrazu mala množstvo nebezpečných situácií, do ktorých sa mohol dostať.

V tom čase som pracovala na zmene svojich vnútorných postojov a chcela som sa naučiť myslieť pozitívne a hovoriť ÁNO. Tak som súhlasila. S každým nasledujúcim mesiacom a s každým ďalším jeho pochodom sa moje obavy zmenšovali a môj manžel sa stával silnejším. Z krížových ciest sa vracal zmenený. Malo to pozitívny vplyv na celú našu rodinu. Od tej doby som bola pokojná a otvorená na hocikaké túžby môjho manžela – napr. osamelý výlet na bicykli 700 km k moru. Naši známi to nechápali. Kamarátky si mysleli, že prežívam vnútornú krízu. Manželovi kolegovia nerozumeli, ako ma môže nechať samu doma s tromi malými deťmi.

Byť otvoreným na potreby každého člena našej rodiny sa stalo pre nás prirodzenou súčasťou života. Ja chodievam na školenia, stretnutia žien a plním si svoje túžby. Naše deti majú takisto svoje sny, ktoré postupne realizujeme – návšteva hlavného mesta, výstup na tatranský štít, prázdniny pri mori... Náš spoločný život je teraz krajší a plný farieb. Učíme sa byť šťastnejší, rozdávať šťastie svojim blízkym a plniť aj také túžby, ktoré presahujú ľudské chápanie. Vôbec neplatí, že musíme všetko robiť spoločne.

„Ako sa to stane, veď ja muža nepoznám?“ (Lk 1,34) – Mária, to bol začiatok, keď si sa rozhodla otvoriť neznámemu tajomstvu a vydala si sa na neznámu cestu.

Boh povedal: „Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky“ (Iz 55,8). Mária, ako veľmi si sa musela otvoriť, aby si dokázala prijať v pokore svojho srdca tú neobyčajnú cestu, ktorú za nás podstúpil tvoj syn. Pomôž nám, aby sme vedeli prijať odlišnosť našich blízkych a aby sme sa dokázali tešiť z ich šťastia.

V ZASTAVENIE: ŠIMON Z CYRÉNY POMÁHA JEŽIŠOVI NIEŠŤ KRÍŽ

Potom, ako som sa započúval do túžob svojej ženy, som si uvedomil, že toto je nový rozmer manželskej lásky. Nebojím sa ničoho stratiť, aby moja manželka mohla niečo získať. Je to najlepšie obdobie v mojom živote.

Peter, manžel a otec dvoch detí

Myslel som si, že manželská láska spočíva v tom, aby sme si dobre rozumeli s manželkou a spoločne múdro vychovávali naše deti. Po 5 rokoch od našej svadby nanovo zisťujem, čo naozaj znamená manželská láska. Keď sa pred niekoľkými mesiacmi moja žena po narodení nášho druhého dieťaťa vrátila späť do práce, začali sme sa veľa rozprávať o jej pracovnom nasadení a profesijnom raste. Uvedomil som si, že práca lekára sa veľmi líši od tej mojej v kancelárii, kde mám vynikajúcu atmosféru a veľmi dobrú pracovnú pozíciu. Moja manželka mi viackrát zdôraznila, že by sa vo svojej práci chcela viac angažovať a chcela by si zvýšiť svoju odbornú kvalifikáciu. Vyžadovalo si to však zmenu vo

fungovaní našej rodiny. Musel som si preorganizovať svoj aktívny život, aby som mohol tráviť viac času s deťmi, keď manželka zostane v práci dlhšie alebo keď bude mať nočnú. Bol to pre mňa zlomový moment. Vonkajšie okolnosti ma skrátka prinútili urobiť akúsi vnútornú revolúciu. Podobne ako vonkajšie okolnosti donútili Šimona, aby pomáhal Ježišovi niesť kríž. Bol k tomu donútený – mohol sa voči tomu vzoprieť alebo sa mohol odhodlať, že pomôže, ako bude najlepšie vedieť. Potom, ako som sa započúval do túžob svojej ženy, som si uvedomil, že toto je nový rozmer manželskej lásky. Nebojím sa niečo stratiť, aby moja manželka mohla niečo získať. Je to najlepšie obdobie v mojom živote. Tak rád sa dívam na žiarivý pohľad mojej milovanej, v ktorom sa zračí radosť z odhodlania a nadšenie z práce. Túžim, aby bola úspešná. Nikdy predtým som si nemyslel, že sa dá tak milovať. Zároveň sa mi podarilo preorganizovať svoj životný štýl. Nemusel som sa vzdať svojich záľub, svojich spoločenských aktivít či profesijného rastu. Jednoducho pracujem trochu inak ako predtým, veľa optimalizujem a hry s deťmi sú rovnako obohacujúce ako obchodné stretnutia.

Ježiš, ty si nás učil, aby sme sa milovali navzájom. Od tej chvíle dávať prestalo byť ideálom lásky. Ideálom je vzájomná láska. Ani samostatnosť nie je to, čo naozaj potrebujeme. Oveľa viac nájdeme vo vzájomnosti. V spojení Šimonových a tvojich síl pri dvíhaní kríža bolo niečo prirodzené. Vzájomná láska. Ježiš, otvor moje srdce, aby som dokázal nájsť skutočnú lásku vo vzájomnom obdarovaní.

VI ZASTAVENIE: VERONIKA PODÁVA PÁNU JEŽIŠOVI ŠATKU

Veľmi som chcela byť najlepšou poslucháčkou a osobou, s ktorou sa dá hovoriť o všetkých témach.

Ivona, zdravotný analytik

Už dlhšiu dobu sa snažím pracovať na tom, aby som si viac všímala potreby druhých. Túto svoju snahu som nazvala „tréningy pozornosti“. Po ukončení vysokej školy som sa zoznámila s pani Baškou. Bývala u nej moja kamarátka z vysokej školy. Pani Baška bola profesorkou na Jagelonskej univerzite, v tom čase už bola na dôchodku. Keď sme sa stretli, rada som ju počúvala. Vnímala som každé jej slovo. Hovorila mi o sebe, o svojom živote. Ale tiež o svojich záľubách, škole, vede, napr. o kvantovej fyzike. Potom, čo sa moja kamarátka presťahovala, pani Baška zostala v obrovskom byte sama. Rozhodla som sa, že ju budem navštevovať raz až dvakrát do týždňa, že jej spravím občas nákup... Ale predovšetkým, že budem s ňou a budem ju počúvať. Bol to pre mňa veľmi dobrý tréning. Pred každým stretnutím som sa trochu pripravila a prečítala som si niečo z fyziky. Vedela som, že tie dve hodiny týždenne znamenajú pre nás obe veľmi veľa. Veľmi som chcela byť najlepšou poslucháčkou a osobou, s ktorou sa dá hovoriť o všetkých témach. Pani Bašku som takto navštevovala bežne 3 roky. Okrem toho, že som ju počúvala a rozprávala sa s ňou, pomáhala som jej tiež, keď ju museli náhle hospitalizovať v nemocnici. Teraz viem, že som sa v jej živote ocitla práve vo chvíli, keď to najviac potrebovala. A ja som sa pri nej odpútala od svojich vlastných potrieb. V rozhovoroch a vo chvíľach, ktoré som s ňou strávila, som zároveň menila seba samu. Práve jej vďačím za zmenu svojho vnútorného postoja. Ďakujem vám, pani Baška.

Ježiš, ty si bol učiteľom. Mohol si iba rozprávať a učiť. A predsa: v dome Márie a Marty, u farizeja Šimona alebo vtedy, keď sa chystali ukameňovať istú ženu, rozhodol si sa, že budeš načúvať. Bolo to tak, ako sa to robí bežne v živote pri každom ozajstnom a úprimnom stretnutí – zúčastnil si sa na výmene

myšlienok. Budoval si vzťahy, priateľstvá. Aj nás dnes nauč, aby sme dokázali vytvárať hlboké a priateľské vzťahy.

VII ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ PADÁ DRUHÝ RAZ POD KRÍŽOM

Aj v maličkostiach dokážeme víťaziť vo veľkom štýle.

Matúš, projektový manažér

Když jsem měl 15 let, dostal jsem se k dobrovolným hasičům v mé vesnici. Byl tam člověk, který pro Keď som mal 15 rokov, stal som sa členom Dobrovoľného hasičského zboru vo svojej dedine.

Mali sme tam vedúceho oddielu, ktorý sa nám venoval a urobil veľmi veľa pre nás mladých. Navrhol nám, že nás pripraví na regionálnu hasičskú súťaž. Začali sme trénovať hneď v zime, aby sme stihli prípravu do septembra. Súčasťou našej prípravy boli aj prvky zápasenia a karate, aby sme sa stali silnejšími a obratnejšími.

V lete sme už mali tréningové sústreduenia. Boli sme vtedy iba obyčajnými dedinskými amatérmi. Súťaž sme brali vážne a znamenala pre nás veľa. Veľmi sme túžili po víťazstve.

Bol som očarený z toho, ako veľmi bol zapálený pre túto vec. Dával som zo seba všetko a stal som sa veriteľom družstva. Nikdy som sa na tréningoch na nič nestážoval. Malo to výrazný vplyv na posilnenie mojej psychiky.

Pamätám si deň nášho víťazstva: naše mužstvo 15-ročných chalanov malo takmer podobné výsledky ako víťazi kategórie mužov, medzi ktorými boli tiež profesionálni hasiči. Bolo to skvelé. Mal som pocit, že sme dokonale zohraní, rýchli a že máme všetko pod kontrolou. Že sme dokázali poraziť ostatné mužstvá. Dodnes si vravím, že nariekať nemá žiaden význam. Lebo aj v maličkostiach dokážeme víťaziť vo veľkom štýle. Bez zbytočného nariekania, bez toho, aby som sa sústreďoval iba na problémy. Byť presvedčený, že na druhej strane nášho úsilia na nás čaká víťazstvo.

Ježiš, ty si počas svojho života nemal ustlané na ružiach. Už ako dieťa si sa stal vyhnancom. Tvoj otčím zomrel pomerne skoro. Sám si sa musel starať o živobytie. A neskôr, aj keď si činil iba samé dobré veci, mal si stále veľa nepriateľov. Ježiš, daj nám odhodlanie a vytrvalosť; odvahu, aby sme dokázali prekonávať ťažkosti. Pomôž nám, aby sme sa učili víťaziť v každodenných maličkostiach a aby sme raz mohli dosiahnuť večné víťazstvo.

VIII ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ NAPOMÍNA PLAČÚCE ŽENY

Podarilo sa mi pochopiť, že to, čo cítim, nie je samo osebe ani dobré, ani zlé. Jednoducho je to len jedna z informácií, ktorej treba porozumieť a rozhodnúť sa, čo s tým chcem ďalej spraviť.

Anka, lekár

Naše emócie ukrývajú v sebe obrovskú silu. Oplatí sa vedieť správne využívať a ovládať túto silu... Keď si predstavím scénu, v ktorej Ježiš stretáva plačúce ženy, zdá sa mi, že ony to nedokázali.

Na strednej škole som mala jednu učiteľku, ktorá sa – ako to hodnotím teraz s odstupom času – radšej nechala strhnúť prúdom vlastných emócií, ako by ich mala nejako pochopiť a spracovať. Atmosféra na jej hodinách závisela od jej momentálnej nálady, ktorá sa nikdy nedala úplne predvídať a menila sa

nezávisle od nášho správania. Hneď ako vošla do triedy, boli sme schopní zistiť, aký má dnes deň – či je napätá alebo podráždená, či bude mať nepríjemné poznámky a bude nás po jednom vyvolávať alebo či skôr bude prívetivá, obdarí nás úsmevom a bude z nej vyžarovať aspoň aký-taký pokoj. Veľmi ťažko sme sa dokázali pripraviť na tento predmet. „Tresty“ a „odmeny“ sme dostávali bez ohľadu na svoje správanie a na to, ako dobre sme sa na vyučovanie pripravili.

Zo základnej školy si pamätám úplne opačný prístup učiteľa – našej vychovávateľky. Vôbec sa o nej nedá povedať, že by bola chladná, skôr bola vždy milá a usmiata. A napriek tomu sme jej dôverovali a mali sme ju veľmi radi. Nechali sme sa prehovoriť na veľa dobrovoľných krúžkov – na rôzne súťaže, do ktorých sa zapájala celá trieda alebo jednotliví žiaci, mali sme svoj vlastný triedny časopis a rôzne slávnostné podujatia. Svoju učiteľku sme chodievali navštevovať aj k nej domov a každý z nás si pre ňu pripravil malý darček... Bola k nám priama a úprimná. Spolu s nami sa dokázala tešiť aj smútiť. Všetko, čo mala na mysli, nám vravela na rovinu – to, čo nás malo potešiť, ale i to, z čoho sme boli trochu smutní a sklamaní. Bola pritom milá, starostlivá a pozorná voči našim potrebám – tak, ako to robia matky. Preto považujem celý tento školský rok za najplodnejší a najkrajší čas, aký som mohla v škole zažiť.

Dlho som utekala od svojich vlastných emócií. Bála som sa, že majú na mňa negatívny a ničivý vplyv. Teraz sa postupne učím svoje emócie akceptovať; rozoznávať vlastné pocity a hľadať príčiny, z ktorých pochádzajú. Podarilo sa mi pochopiť, že to, čo cítim, nie je samo osebe ani dobré, ani zlé. Jednoducho je to len jedna z informácií, ktorej treba porozumieť a rozhodnúť sa, čo s tým chcem ďalej spraviť.

Ježiš, hoci v náboženských filmoch ťa často zobrazujú takmer ako nehybnú sochu, predsa si nám bol vo všetkom podobný. Aj ty si prežíval svoje emócie podobne ako my. A ako úžasne si ich dokázal prejaviť! Radosť z lásky v Káne Galilejskej, súcit sestrám nebohého Lazára, ale aj oprávnený hnev, keď si vyhnal z chrámu kupcov. Hnev, ktorý bol prorockým znamením, symbolickou udalosťou. Ježišu, nauč nás prijívať svoje vlastné emócie.

IX ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ PADÁ TRETÍ RAZ POD KRÍŽOM

Hoci padám, dokážem sa postaviť, oprášim si kolená a idem ďalej. Občas to zabolí a je to ťažké, ale to nie je dôvod, aby som sa vzdal. Hrdinom sa nenarodíš. Stávaš sa ním postupne, cez vlastné rozhodnutia, aj keď na začiatku sú to len malé rozhodnutia.

Margaréta, projektová manažérka

Kde našiel Ježiš silu, aby vstal po treťom páde? Myslím si, že sa také veci nestávajú len tak samy od seba. Treba sa to postupne učiť v každodenných maličkostiach. Vo veku 39 rokov, keď som už po narodení tretieho dieťaťa nemala čas chodiť na aerobik, som začala behať. Len tak, z ničoho nič som sa prihlásila do projektu, v rámci ktorého som mala za úlohu každý deň počas celého roka prebehnúť určitú vzdialenosť v stanovenom čase. Prvý mesiac som mala prebehnúť každý deň 2 km. Už som nechcela míňať čas zbytočnými chodením, tak hneď prvý deň som začala behať. Po prekonaní tejto vzdialenosti som si myslela, že odpadnem od vyčerpania. Nevzdávala som sa však a na ďalší deň som sa opäť vybrala behať. V nasledujúcich mesiacoch boli vzdialenosti o niečo väčšie. Pribudli aj časové limity. Behala som aj napriek svojim obmedzeniam. V daždi, mraze, s boľavým kolenom, so začínajúcou infekciou, napriek problémom so zápalom dutín, so žalúdočnou chrípkou... Tak to išlo 218 dní. Až kým ma nezlomila choroba. Lekár mi nasadil antibiotiká a prikázal mi ležať v posteli. Počúvala som ho. Ale

výzvu som nezhadila za hlavu. Bol to pád, ktorý ma veľmi zaboľel. Ale rozhodla som sa, že behať začnem odznova. Dnes mám za sebou 462 dní nepretržitého behania. Našla som dostatok síl a opäť som sa zapojila do celoročného behu. V posledných mesiacoch som behávala 7 km denne a v poslednej etape som dokázala každý druhý deň prebehnúť 10 km za menej ako jednu hodinu. A zvládla som to. Som jednou z necelých 2 % osôb, ktorým sa v tejto výzve podarilo vytrvať až do konca. Prečo o tom všetkom píšem? Lebo som presvedčená, že moja neoblomná vytrvalosť v behu zmenila môj postoj ku všetkému. Už sa tak ľahko nevzdávam, hľadám riešenia. Prehry nie sú pre mňa konečným štádiom. Hoci padám, dokážem sa postaviť, oprášim si kolená a idem ďalej. Občas to zabolí a je to ťažké, ale to nie je dôvod, aby som sa vzdala. Hrdinom sa nenarodíš. Stávaš sa ním postupne, cez vlastné rozhodnutia, aj keď na začiatku sú to len malé rozhodnutia.

Ježiš, celý tvoj život, deň za dňom, každý deň, každá chvíľa ťa postupne utvárali. Stával si sa. Postupne si odkrýval svoju podstatu, nachádzal svoje poslanie a odhaľoval svoju budúcnosť. Zároveň si na sebe pracoval, aby si dokázal prekonať všetky ťažkosti.

A v pravom čase si bol pripravený. Ježiš, nauč nás, čo máme robiť, aby sme vedeli žiť ozajstný život.

X ZASTAVENIE: PÁNU JEŽIŠOVI ZVLIEKAJÚ ŠATY

Zvliekanie šiat, strhnutie všetkého, čo bolo na tebe. Ostala ti iba nahota. Nie je nič, čo by ťa mohlo zahaliť. Niet už ničoho, čo by ťa mohlo ochrániť a čo by mohlo zahaliť tvoju bezbrannosť pred zrakmi iných.

Monika, psychológ

Bola som na hodine fyziky a sedela som v poslednej lavici pri stene. Hneď ako zazvonil zvonček na prestávku, prečítala som si sms od mamy a rýchlo som vybehla z triedy. Moji rodičia sa rozhodli, že sa rozídu. Utekla som, aby nikto nevidel, ako plačem. Ešte som dobre nepoznala tých ľudí a jediné, čo som si priala, bolo utajiť pred ich zrakmi môj bôľ. Mala som iba 16 rokov, keď sa mi zosypal môj vnútorný svet. Len nedávno som nastúpila na strednú školu, v úplne cudzom meste, ďaleko od domova, ktorý sa postupne rozpadal. Nemala som pri sebe žiadneho dospelého, ktorému by som sa mohla zdôveriť a o ktorého by som sa mohla oprieť. Nič z toho mi moji rodičia už nedokázali dať. Spomínam si, akú strašnú bezmocnosť som prežívala v tej dobe: nemohla som nijako zmeniť rozhodnutie mojich rodičov, ktorí ma takto pripravili o bezstarostné dospievanie. K tomu nevýslovný pocit samoty a presvedčenie, že niet miesta, kde by som sa mohla uchýliť, a niet ničoho, čím by som sa mohla prikrýť. Ako keby ma niekto pripravil o moje šaty. Mala som pocit, že to vedia všetci, ako keby do mňa prenikali svojimi pohľadmi. Mala som pocit, že každý, kto sa na mňa pozerá, môže vo mne listovať ako v otvorenej knihe a čítať môj dramatický životný príbeh.

O niekoľko rokov neskôr som bola animátorkou na duchovných cvičeniach a mala som za úlohu viesť stretnutie v skupine. Jedno z dievčat si neprineslo so sebou Sv. písmo, preto som mu požičala to svoje. Všimla som si, ako sa to dievča zrazu zarazilo. Až po niekoľkých dňoch sa mi odvážila povedať, že v mojom Sv. písme si všimla poznámku „rozvod rodičov“. Zdôverila sa mi, že práve prežíva podobný problém. Pred odchodom na prázdniny jej rodičia oznámili, že sa chcú rozísť. Podobne ako ja pred niekoľkými rokmi, aj ona teraz mala pocit hanby kvôli tomu, čo sa práve odohrávalo v jej živote, a nemala sa s tým komu zdôveriť. Paralyzoval ju strach pred zľahčovaním problému alebo pred tým, že ju vysmejú. A tak som urobila to, čo kedysi urobili moji priatelia: obklopila som ju svojou tichou

pozornosťou. Bez zbytočných komentárov, posudzovania alebo utešovania, jednoducho som bola s ňou.

Ježiš, svojim slovom si dokázal utíšiť búrku na jazere, a predsa si dovolil, aby ťa obnažili. Mal si obrovskú moc a silu. Dokázal si vzkriesiť mŕtvych. A predsa si dovolil, aby ťa ponížili. A možno to bolo úplne naopak. Dovolil si, aby ľudia objavili pravdu o tebe. Aby uvideli, kto naozaj si. Už nie v sláve Kvetnej nedele, ale v nahote kríža. Ježiš, chcem stáť bližšie pri tebe.

XI ZASTAVENIE: PÁNA JEŽIŠA PRIBÍJAJÚ NA KRÍŽ

Mal som v sebe túžbu dieťaťa, ktoré ma neobmedzuje, ale rozvíja. Pri očakávaní príchodu dieťaťa som si s radosťou prestavoval, ako spoločne zdolávame vrchol štítu a hľadíme na ďaleký horizont.

Peter, vedec, fyziológ

Keď sme sa ja a manželka podelili s ostatnými o peknú novinu, že onedlho sa po prvý raz staneme rodičmi, ľudia nám začali vyjadrovať úprimnú sústrasť. Naši známi nám prejavovali súcit, lebo príchodom dieťaťa na svet sa skončí všetko, čo je dobré a krásne. Pre mňa to malo znamenať koniec mojim výletom do hôr, ktoré sa pred niekoľkými rokmi stali mojou veľkou vášňou. Venoval som sa horolezectvu a zdolával som čoraz náročnejšie štíty, trikrát som vystúpil na Matterhorn.

Teraz som sa mal stať otcom a podľa toho, čo mi vraveli ostatní, príchod dieťaťa mal znamenať koniec mojej záľuby i slobody. Ale ja som mal v sebe túžbu dieťa, ktoré ma neobmedzuje, ale rozvíja. Pri očakávaní príchodu dieťaťa som si s radosťou prestavoval, ako spoločne zdolávame vrchol štítu a hľadíme na ďaleký horizont. Nevedel som sa dočkať chvíle, keď mu ukážem nádherný svet tajuplných hôr a zoznámim ho so svetom, ktorý mi učaroval. Keby som vtedy, pred narodením nášho prvého dieťaťa, povedal o svojich snoch ľuďom, určite by na mňa hľadeli s poľutovaním. Ale naše sny a túžby majú veľkú moc, ak sa snažíme ísť za nimi a plniť ich. Po narodení dieťaťa, aby som s ním mohol tráviť čas, ale zároveň aby som mohol aj trénovať, som si vymyslel špeciálnu zostavu cvičení. Napríklad zhyby alebo brušáky som robil spolu s dieťaťom, ktoré ležalo na podložke alebo sedelo na mojich kolenách, keď som cvičil. Približovanie a oddiaľovanie bolo pre malého obrovskou zábavou a pre mňa skvelým tréningom. Hneď od začiatku sme chodievali do hôr s celou rodinou. Najprv v trojici a po narodení nášho druhého dieťaťa vo štvorici. Prešlo niekoľko rokov. Keď sme schádzali z hôr celá štvorka, ja, moja žena a naše deti, päťročný syn a dvojročná dcérka, bola už tma, na hlavách sme mali rozsvietené čelovky a nad sebou nebo plné hviezd. Po ceste sme stretávali známych, ktorí nám kedysi predpovedali „koniec hôr“ a bezstarostného života. A to vôbec netušili, že prvé spoločné výlety do hôr sme robili, keď naše dieťa malo necelých 6 týždňov, a od tej doby počet rodinných výletov narástol aj na niekoľko desiatok. Naša dcérka sa nás stále pýta: „Kedy už pôjdeme na výlet do hôr?“

Ježiš, bol si pribitý na kríži. Znehybnili tvoje telo, obmedzili tvoj pohyb, tvoje možnosti. Ale nedokázali ti zobrať tvoju slobodu. Stále si bol schopný milovať. Stále si dokázal budovať vzťahy a rozprávať sa so svojou matkou, ktorá stála pod krížom. Stále si dokázal tak veľa. A nám sa niekedy zdá, že obmedzenie našich možností znamená obmedzenie našej slobody. Stávame sa otrokmi vlastného presvedčenia, že nedokážeme nič spraviť. Ježiš, pomôž nám zabudnúť na to, že sa to nedá. Otvor pred nami svet slobody. Slobody milovať.

XII ZASTAVENIE: PÁN JEŽIŠ NA KRÍŽI ZOMIERA

Zistil som, že ak sa rozhodnem podstúpiť riziko, tak naozaj riskujem. Ale iba ten, kto riskuje, sa môže zmeniť.

Martin, inžinier

Matterhorn bol pre mňa jeden zo štítov, o ktorom som vždy sníval, bol to pre mňa symbol. Výška 4478 m a 1400 m vertikálneho lezenia. Výstup na túto horu sprevádzali radikálne zmeny v mojom živote. Bolo to v roku, keď som zmenil svoju prácu, ktorej som sa začal naplno venovať. Takisto som sa stal otcom. Výlet do Álp mesiac po narodení dieťaťa bol ťažkým rozhodnutím. Z každej strany som počul slová pochybností, urážlivé komentáre a pokusy presvedčiť ma, aby som ostal doma. Jediná osoba, ktorá mi verila, bola moja žena. Pri rozhodnutí vystúpiť na Matterhorn som sa rozhodol podstúpiť riziko, vedel som však, že táto cesta ma premení. Výstup na tento štít nebol jednoduchý, avšak v mojej pamäti ostanú natrvalo vryté spomienky na zostup. Prvý úsek zostupu z bivaku v štvrtisícovej výške sme museli zlaniť a následne sme museli traverzovať snehové pole, kde sme sa istili o oceľové lano zábradlia. Ako prvý som sa chytil oceľového lana a zaboril som obe nohy do snehu. Niečo sa však pokazilo... Nohy sa mi začali kízať po zľadovatenom snehu a kovové lano sa mi vyšmykovalo z vysilených rúk.

Začal som sa kízať a padať dole po snehovom poli. V priebehu niekoľkých sekúnd som nabral takú rýchlosť, že hoci som sa snažil niečoho chytiť, stále ma to otáčalo do strán a nijako som nedokázal zastaviť. Tak som bojoval o svoj život, až kým ma po 30 metroch nezastavili väčšie skaly. Bol som riadne poobíjaný, no stále živý. Keby ma tie skaly nezastavili, môj pád by sa skončil smrteľne. Nikdy na to nezabudnem. Táto cesta nebola o odvahe, ale o kontakte so silami prírody. Hory učia človeka pokore. Sú väčšie ako človek...

Zistil som, že ak sa rozhodnem podstúpiť riziko, tak naozaj riskujem. Ale iba ten, kto riskuje, sa môže zmeniť.

Tých niekoľko sekúnd strmého pádu zmenilo vo mne viac, ako som si mohol myslieť. To, že som podstúpil toto riziko, mi umožnilo prehodnotiť každú dimenziu môjho života: ako muža, otca, zamestnanca a spoločníka. Naučil som sa lepšie vnímať svoju hodnotu a to, aký som vzácny pre mojich blízkych a pre Boha.

Ježiš, ty si nás učil, aby sme boli schopní nastaviť druhé líce. Ak nás niekto udrie raz, azda pochopí, ako nám ublížil, a zastaví sa. Ale ak nás niekto už raz udrel, prečo by to nemal urobiť aj druhý raz? Riziko sprevádza našu cestu cez kríž k zmŕtvychvstaniu. Ježiš hovorí: „Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho...“ (Lk 9,24).

Ježiš, pomôž mi, aby som väčšmi túžil žiť život, skutočný život, než by som mal hľadať pocit vlastného bezpečia...

XIII ZASTAVENIE: JEŽIŠA SKLADAJÚ Z KRÍŽA

Pre moju starkú alebo nie sú zelené pastviny, ale radosť z toho, že tam stretne svojich blízkych a budeme opäť čerpať zo vzťahov s nimi.

Michal

Moja starká sa narodila 17. decembra 1917, v decembri minulého roku oslávila svoje sté narodeniny. Áno, starká má 100 rokov a stále sa teší dobrému zdraviu. Väčšina ľudí vníma jej vek len ako číslo. Pre mňa však jej vek znamená viac. Moja starká sa narodila 2 mesiace pred Veľkou októbrovou revolúciou, mala necelých 22 rokov, keď vypukla 2. svetová vojna, a po prevrate v 1989 bola už 72ročnou seniorkou. Starká milovala náhrdelníky, jej najobľúbenejší bol ten s veľkými červenými korálikmi. Prakticky celý svoj život prežila na dedine, kde spolu so starkým chovali statok. Bola obklopená svojou rodinou, priateľmi, známymi, žila v akejsi malej komunite. Rok potom, ako zomrel starký, s ktorým žili spolu 50 rokov, sa presťahovala k mojim rodičom.

Už asi 15 rokov starká často spomína, že by už chcela zomrieť. Opakuje to takmer každý deň, aj keď sa modlí. A modlí sa často, i nahlas. Spočiatku to bolo pre nás čudné a nerozumeli sme jej. Vravievali sme: „Starká, nehovor tak. Nemala by si tak hovoriť, veď si ešte zdravá a nič ti nechýba.“

Roky utekali. A my sme si pomaly zvykli na jej slová o zomieraní. Ona húdla svoje a my svoje. Jedného dňa na jednom z formačných stretnutí ktosi položil nášmu kňazovi otázku: „Čo je peklo?“ Mal som dojem, že ten kňaz v jednej chvíli zboril celý náš pohľad na svet. Povedal, že peklo je, keď nám chýbajú vzťahy. Dodnes sa zamýšľam nad tým, či je to nedostatok príležitostí na budovanie vzťahov alebo neschopnosť vzťahy vytvárať alebo rozvíjať. Tak či onak, výsledkom je totálna duchovná prázdnota. Samota, akú si nevieme ani len predstaviť. Nie je to len chýbajúci vzťah s inou ľudskou bytosťou, ale predovšetkým je to chýbajúci vzťah s Bohom. Tento pohľad je úplne odlišný od predstáv, ktoré mi boli od malička vštepované: že peklo je tmavá jama plná ohňa, krvi a fyzického utrpenia a bolesti.

Veľmi dlho som nad tým rozmýšľal. Skutočný zlom nastal o niekoľko týždňov neskôr. Bol som navštíviť rodičov a starkú. Keď starká začala opakovať: „Chce sa mi zomrieť“, náhle som pochopil zmysel toho, čo hovoril kňaz aj starká. Pochopil som, že mnohí z tých, čo boli staršej blízki, už nie sú medzi živými. Opustil ju jej manžel, dcéra, rodičia, súrodenci, priatelia. Odišli už dávno a ona si už nedokázala znovu vytvoriť toľko vzťahov. Za tým sa jej tak veľmi cnelo. Kvôli vzťahom, ktoré sa postupne vytrácali, sa jej život začal podobať peklu. Hoci je obklopená rodinou, ktorá sa o ňu stará, myslím si, že sa cíti opustená. Často spomína, že mala dobrý, hoci ťažký život. Nikdy sa na nič nesťažovala.

Pre moju starkú alebo nie sú zelené pastviny, ale radosť z toho, že tam stretne svojich blízkych a bude opäť čerpať zo vzťahov s nimi. Často hovorí, že ľudia, ktorí sú už na druhej strane, ju čakajú a tešia sa na jej príchod.

Teraz, keď starká začne opakovať svoje obľúbené slová, poviem: „Viem, starká, viem, že chceš zomrieť, ale Boh rozhodne, kedy nás opustíš.“ A možno som jej mal povedať niečo iné: „Viem, starká, že Boh rozhodne, kedy ti dovoľí stretnúť sa s tvojimi blízkymi. Kedy sa s k nim vrátiš.“

Ježiš, ponoril si sa do úplnej prázdnoty. Zrejme tam nebolo nič iné ako túžby. Vo Svätom písme sa píše: „Ale Boh ho vzkriesil a zbavil múk smrti“ (Sk 2,24). A na inom mieste: „A rýchlo choďte povedať jeho učeníkom: Vstal z mŕtvych“ (Mt 28,7). Počkať, počkať. Ježiš, vstal si z mŕtvych alebo si bol vzkriesený? A možno jedno aj druhé.

Tvoja láska k Otcovi a láska Otca k tebe pôsobili ako magnet. Bola to obojstranná príťažlivosť. Práve v tom spočíva zmŕtvychvstanie. Rodí sa zo sily vzťahu. Ježiš, pomôž mi budovať silné a ozajstné vzťahy.

XIV ZASTAVENIE: PÁNA JEŽIŠA POCHOVÁVAJÚ

Všimol som si, že keď sa s niekým rozprávam, zvyknem len tak prikyvovať alebo presadzovať svoje myšlienky, komentovať. Mám pocit, že sa neviem sústrediť na to, čo hovorí ten druhý, že ho nedokážem pochopiť.

Pavol, podnikateľ

Už dlhšiu dobu sa snažím nájsť sám pre seba priestor ticha. Ticho na modlitbu, ticho, kde by som mohol počúvať, keď niekto hovorí. Ticho, keď je hovoriť zbytočné, lebo stačí len naša prítomnosť.

Všimol som si, že keď sa s niekým rozprávam, zvyknem len tak prikyvovať alebo presadzovať svoje myšlienky, komentovať. Mám pocit, že sa neviem sústrediť na to, čo hovorí ten druhý, že ho nedokážem pochopiť.

Kedysi som bol svedkom toho, ako pomaly zomiera moja krstná mama. Pokročilé štádium rakoviny, dlhé mesiace strávené v nemocnici. Neskôr doma. Bol som vtedy iba dospievajúci mladý chalan. Veľmi ťažko som to prežíval. Nemohol som pochopiť, prečo musí tak trpieť. Nevedel som, čo mám robiť. Mal som však pocit, že mám byť pri nej. Nevedel som, čo mám hovoriť, a tak som viac počúval. Spomínam si na rozhovory o zmysle života, o bolesti, o pripravenosti odísť z tohto sveta, o strachu. Načúval som. Bol som s ňou. Bolo to pre mňa veľmi dôležité a pamätám si na to dodnes.

Prednedávnom mi môj kamarát navrhol, aby som sa s ním zúčastnil Extrémnej krížovej cesty. Jeho syn sa narodil s nevyliciteľnou chorobou. Takisto som otcom a viem si predstaviť, čo musel prežívať. Nevedel som, čo mu mám povedať. Prehodili sme spolu len pár slov pred prejdením trasy aj potom. Celou cestou som premýšľal, čo mu mám povedať. Hľadal som nejaké slová útechy. Prenikal ma neobvyčajný pocit prázdnoty a ticha. Cítil som však, že nie je dôležité, aby som mu niečo povedal. Dôležité bolo, že som ho nenechal samého. Že sme boli spolu.

Ježiš, ktorý odpočívaš v tichu hrobu. Ježiš, ktorý načúvaš bolestiam a trápeniu celého sveta. Ježiš, ktorý otváraš hroby a uvoľňuješ mŕtvych od ťaživého pocitu beznádeje. Ježiš, nový začiatok nášho života. Ježiš, prilož svoje ucho k môjmu srdcu.

XV ZASTAVENIE: ZMRŤVYCHVSTANIE

Každý deň chcem žiť lepší a krajší život, chcem dosahovať malé pokroky v kvalite môjho života. Nechcem žiť podľa zaužívaných šablón, pravítok a stereotypov.

Peter, vedúci mužskej strany reality

Počas poslednej dovolenky som sa s mojimi známymi rozprával o hospodárení s peniazmi. Zistil som, že to nemám celkom dobre premyslené a že je čas si to nejako usporiadať. Trvalo niekoľko mesiacov, kým som získal aké-také informácie o hospodárení s financiami v domácnosti. Prečítal som si všetky dostupné blogy, otestoval celý rad finančných aplikácií. Počúval som podcasty, zostavil som si zoznam literatúry, ktorú som chcel prečítať. Dal som si do poriadku bankové účty, obvolal som svojich známych, ktorí boli expertmi v tejto oblasti. Urobil som veľký krok vpred. Navrhol som profesionálny rozpočet

domácnosti. Spolu s manželkou máme vytýčené finančné ciele, tak osobné, ako aj rodinné, krátkodobé aj dlhodobé. Teraz som sa prihlásil na investičný kurz. O pár mesiacov budem vedieť ešte viac.

Podobne je to s výchovou detí. Veľmi ľahko sa dá dostať do rutiny. Od začiatku sme chceli s manželkou chodiť na sv. omše spolu s našimi deťmi. Naše deti sú ešte malé: 3,5 a 2-ročné. Pre deti je ťažké vydržať celú omšu pokojne a my sa to snažíme rešpektovať. Zhruba 3 roky sme hľadali spolu s manželkou spôsob, ako najlepšie prežiť sv. omše spoločne.

Otestovali sme niekoľko desiatok rôznych spôsobov: chodili sme ráno, napoludnie i večer. Dávali sme deťom jesť počas omše, brali sme so sebou hračky, prechádzali sme sa po kostole. Sedeli sme hneď pri oltári i na chóre, v laviciach, odkiaľ nebolo ľahké odísť, alebo sme stáli vonku pred kostolom. Snažili sme sa utíšiť deti tak, že sme pre začiatkom sv. omše išli na dlhú prechádzku. Vysvetľovali sme im, čo sa deje počas jednotlivých častí sv. omše. Stále hľadáme a stále sa učíme od našich detí. Určite nájdeme aj veľa ďalších spôsobov, ako byť spolu na svätej omši. Veľmi nám záleží na tom, aby viera inšpirovala naše deti.

Taký je náš životný štýl, hľadáme pravdu. Pracujeme na zlepšení kvality nášho života. Chápeme, čo povedal Ježiš: potrebujeme sa znova narodiť. A my sa podľa toho chceme riadiť.

Ježiš, ty si cesta, pravda a život. Som tu, lebo chcem a túžim žiť pekný život. Pomôž mi premeniť Extrémnu krížovú cestu na cestu pekného života. Som tu, lebo túžim po peknom živote.

Ježiš, ty si cesta, pravda a život. Som tu, lebo chcem a túžim žiť pekný život. Pomôž mi premeniť Extrémnu krížovú cestu na cestu pekného života. Som tu, lebo túžim po peknom živote.